YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

27 päivänä marraskuuta 1997 *

Asiassa C-57/96,

jonka Nederlandse Raad van State (Alankomaat) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

H. Meints

vastaan

Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 4 artiklan, sellaisena kuin asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6), ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) 7 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann sekä tuomarit M. Wathelet, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellinen neuvonantaja A. Bos,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet H. van Vliet ja M. Patakia,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Alankomaiden hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellinen apulaisneuvonantaja M. Fierstra, Ranskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston ulkoasiainsihteeri C. Chavance, ja komission, asiamiehenään H. van Vliet, 29.5.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.9.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Nederlandse Raad van State on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 22.2.1996 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 26.2.1996, kaksi ennakkoratkaisukysymystä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 4 artiklan, sellaisena kuin asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6), ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) 7 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Meints ja Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (maatalous-, ympäristö- ja kalastusministeriö) ja joka koskee sitä, että kyseinen ministeriö on kieltäytynyt myöntämästä Meintsille sellaisille maataloustyöntekijöille myönnettävää etuutta, jotka tulivat työttömiksi heidän entisen työnantajansa peltoja koskevien kesannointitoimenpiteiden vuoksi.

Yhteisön oikeus

3 Asetusta N:o 1408/71 sovelletaan sen 4 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaan kaikkeen sellaiseen lainsäädäntöön, joka koskee muun muassa työttömyysetuuksiin liittyviä sosiaaliturvan aloja.

4 Asetuksen N:o 1612/68 ensimmäisen perustelukappaleen mukaan "työntekijöiden vapaa liikkuvuus yhteisön alueella on toteutettava siirtymäkauden loppuun mennessä; tämän tavoitteen saavuttaminen merkitsee, että kaikki jäsenvaltioiden työntekijöiden työhön, palkkaukseen ja muihin työsuhteen ja työllistymisen ehtoihin liittyvä sekä työntekijöiden oikeutta liikkua vapaasti yhteisön alueella palkatun työn saamiseksi koskeva, kansalaisuuteen perustuva syrjintä poistetaan, jollei yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvista rajoituksista muuta johdu".

5 Tämän asetuksen kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa vahvistetaan, että "kaikille jäsenvaltioiden työntekijöille on turvattava oikeus itse valita työnsä yhteisön alueella" ja että "tämä oikeus on tunnustettava tekemättä eroa pysyvän työntekijän, kausityöntekijän, rajatyöntekijän sekä sellaisten henkilöiden välillä, jotka harjoittavat palvelujen tarjoamista".

6 Asetuksen N:o 1612/68 7 artiklassa säädetään seuraavasti:

"1. Jäsenvaltion kansalaista ei työntekijänä saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen jäsenvaltion alueella kotimaisiin työntekijöihin verrattuna eri asemaan työ- ja palvelussuhteen ehtojen suhteen; tämä koskee erityisesti palkkausta, irtisanomista ja työttömyyden sattuessa paluuta saman alan työhön tai uudelleen työllistämistä.

2. Hänen on saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden."

Alankomaiden lainsäädäntö

7 Alankomaissa toimiva Stichting ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw (maatalouden kehitys- ja tervehdyttämisrahasto, jäljempänä rahasto) on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, jonka sääntömääräisenä tarkoituksena on edistää maatalouden kehitystä ja tervehdyttämistä ja jolla on tätä varten julkisen vallan käyttöön liittyviä tehtäviä, muun muassa tiettyjen yhteisön säännösten toteuttaminen kansallisessa oikeusjärjestyksessä. Rahasto saa käytössään olevat varat Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserijin talousarviosta.

8 Rahasto vahvisti siten *Vergodingsregeling voor uittreding van werknemers in de landbouw*'n (maatalousalalta lähteville työntekijöille maksettavia korvauksia koskevat säännöt, Staatscourant nro 114, 16.6.1988, s. 23, jäljempänä korvaussäännöt), jotka koskevat sellaisen maatalousalalle myönnetyn kansallisen avustuksen jakamista, jolla tuetaan yhteisön oikeuden edellyttämiä mukautuksia kyseisellä alalla.

9 Edellä mainitun päätöksen sanamuodon mukaan rahaston johto voi hakemuksesta, jos tiettyjä edellytyksiä noudatetaan, myöntää etuuden sellaisille maataloustyöntekijöille, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi.

10 Etuus on kertasuorituksena maksettava kiinteä korvaus, jonka määrä riippuu yksinomaan etuuden saajan iästä. Jos työntekijä on alle 50-vuotias, korvaussäännöissä osallistutaan myös uudelleensijoittumisesta aiheutuviin kustannuksiin.

11 Korvaussääntöjen 4 §:n e momentissa asetetaan riidanalaisen etuuden saamisen edellytykseksi se, että työntekijällä on oikeus *Werkloosheidswet*in (työttömyyslaki)

mukaiseen etuuteen. Tämän lain 19 §:n 1 momentin f kohdassa säädetään puolestaan, että Alankomaiden ulkopuolella asuvalla tai oleskelevalla työntekijällä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, paitsi jos asumisen tai oleskelun syynä on loma.

12 Korvaussääntöjen 6 §:n mukaan oikeus riidanalaiseen etuuteen menetetään, jos etuuden saaja menee uudelleen entisen työnantajansa palvelukseen aikaisemman työsopimuksensa päättymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa. Komissio on lisäksi todennut, eikä sitä ole kiistetty, että tällaisessa tapauksessa etuus on periaatteessa palautettava.

13 Korvaussääntöjen 13 §:n mukaan vuoden aikana maksettavien etuuksien kokonaismäärä ei saa ylittää 1 000 000 Alankomaiden guldenia. Alankomaiden hallitus on kuitenkin ilmoittanut yhteisöjen tuomioistuimelle, että tähän mennessä riidanalaista etuutta varten budjetoituja varoja ei ollut koskaan käytetty kokonaan kyseessä olevan vuoden kuluessa.

14 Alankomaiden hallitus totesi lisäksi, että kaikilla henkilöillä, jotka täyttävät korvaussääntöjen mukaiset myöntämisedellytykset ja jotka tekevät etuutta koskevan hakemuksen, on talousarviossa varattujen määrärahojen rajoissa subjektiivinen oikeus etuuteen. Viranomaisten harkintavalta rajoittuu mahdollisuuteen poiketa myöntämisedellytyksistä erityistapauksissa ja myöntää tällöin etuus henkilöille, joilla ei ole tähän varsinaista oikeutta.

Pääasia

15 Meints, joka on Saksan kansalainen, on työskennellyt alankomaalaisella maatilalla ja asunut tällöin Saksassa.

16 Meints menetti työpaikkansa hänen entisen työnantajansa kesannoitua peltonsa ja sai tällöin Saksassa työttömyyskorvausta. Hän haki myös Alankomaiden viranomaisilta korvaussääntöjen mukaista etuutta.

17 Tämä hakemus hylättiin 28.8.1991 tehdyllä päätöksellä sillä perusteella, että koska Meints ei asunut Alankomaissa, hänellä ei ollut oikeutta *Werkloosheidswet*in mukaiseen etuuteen, eikä hän siten täyttänyt korvaussääntöjen 4 §:n e momentissa tarkoitettua edellytystä.

18 Meints teki tästä päätöksestä 16.9.1991 oikaisuvaatimuksen rahaston johdolle, joka hylkäsi sen 9.7.1992 tekemällään päätöksellä. Hän teki sen jälkeen tästä päätöksestä uuden oikaisuvaatimuksen Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserijille, joka myös hylkäsi sen 2.3.1994.

19 Meints nosti tällöin kanteen tästä viimeisestä päätöksestä Arrondissementsrechtbank te Den Haagissa, joka totesi kanteen 15.2.1995 antamallaan tuomiolla perusteettomaksi.

20 Lopuksi Meints valitti tästä tuomiosta 6.3.1995 jättämällään kirjelmällä Nederlandse Raad van Stateen. Hän väittää tässä tuomioistuimessa pääasiallisesti, että kieltäytyminen myöntämästä riidanalaista etuutta hänelle sen vuoksi, että hän asuu Saksassa, on vastoin joko asetusta N:o 1408/71 tai asetusta N:o 1612/68.

21 Koska kansallisesta tuomioistuimesta on epäselvää, kuinka näiden kahden asetuksen säännöksiä on tulkittava, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kaksi ennakkoratkaisukysymystä:

"1. Sovelletaanko asetusta N:o 1408/71 *Vergoedinsregeling voor uittreding van werknemers in de landbouw*'lla (maatalousalalta lähteville työntekijöille maksettavia korvauksia koskevat säännöt) käyttöön otettuun etuuteen, joka ei riipu työttömyyden kestosta ja joka on osa niitä toimenpiteitä, joilla parannetaan maatalousalan rakennetta erityisesti edistämällä täydellistä tai osittaista maatilojen lakkauttamista ja maanviljelijöiden luopumista viljelystä?

Millä muilla seikoilla on tältä osin mahdollisesti merkitystä?

2. Jos vastaus kysymykseen 1 on kieltävä, onko *Vergoedinsregeling voor uittreding van werknemers in de landbouw*'n (maatalousalalta lähteville työntekijöille maksettavia korvauksia koskevat säännöt) mukaista etuutta pidettävä asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna sosiaalisena etuna? Jos on, onko sellaista edellytystä, jonka mukaan työntekijän on asuttava Alankomaissa, pidettävä asetuksen 7 artiklassa kiellettynä kansalaisuuteen perustuvana syrjintänä?"

Ensimmäinen kysymys

22 Kansallinen tuomioistuin haluaa tällä kysymyksellään pääasiallisesti tietää, sovelletaanko asetusta N:o 1408/71 esillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisiin korvaussääntöihin, joissa maataloustyöntekijät, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi, saavat kertasuorituksena maksettavan etuuden, jonka määrä riippuu yksinomaan etuuden saajan iästä ja joka on palautettava, jos etuuden saaja menee uudelleen entisen työnantajansa palvelukseen aikaisemman työsopimuksensa päättymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa.

23 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalan ulkopuolelle jäävät etuudet ja asetuksen soveltamisalaan kuuluvat etuudet erotetaan toisistaan ennen kaikkea kunkin etuuden perustekijän perusteella, joita ovat erityisesti sen tavoitteet ja myöntämisedellytykset, eikä sen perusteella, katsotaanko etuus jäsenvaltion lainsäädännössä sosiaaliturvaetuudeksi vai ei (ks. erityisesti asia C-111/91, komissio v. Luxemburg, tuomio 10.3.1993, Kok. 1993, s. I-817, 28 kohta ja asia 249/83, Hoeckx, tuomio 27.3.1985, Kok. 1985, s. 973, 11 kohta).

24 Etuutta voidaan pitää sosiaaliturvaetuutena, jos sitä ei ensinnäkään myönnetä etuuden saajille harkinnanvaraisesti kussakin yksittäistapauksessa heidän henkilökohtaisia tarpeitaan arvioimalla, vaan laissa määritellyn tilanteen perusteella, ja jos toiseksi etuus koskee jotakin asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti lueteltua vakuutustapahtumaa (asia C-66/92, Acciardi, tuomio 2.8.1993, Kok. 1993, s. I-4567, 14 kohta).

25 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen etuuden ei voida katsoa koskevan jotakin asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti lueteltua vakuutustapahtumaa.

26 Tässä artiklassa mainituista sosiaaliturvan aloista ainoastaan työttömyysetuuksia koskevalla sosiaaliturva-alalla voisi olla asian kannalta merkitystä.

27 Jotta etuus voidaan luokitella asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetuksi "työttömyysetuudeksi", etuudella on pyrittävä korvaamaan työttömyyden vuoksi menetetty palkka työttömänä olevan työntekijän toimeentulon tukemiseksi (ks. vastaavasti asia C-102/91, Knoch, tuomio 8.7.1992, Kok. 1992, s. I-4341, 44 kohta).

28 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen etuuden osalta ei ole näin, sillä seuraavat seikat ovat sille ominaisia.

29 Ensinnäkin on todettava, että kyseisen etuuden saajan on palautettava etuus, jos hän menee uudelleen entisen työnantajansa palvelukseen aikaisemman työsopimuksensa päättymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa.

30 Toiseksi on todettava, että oikeus etuuteen ja sen määrä eivät riipu työttömyyden kestosta, koska oikeuden saamiseksi etuuteen riittää, että aikaisempi työsopimus on päättynyt ja että etuuden saaja on työtön saadessaan etuuden.

31 Kolmanneksi on todettava, että riidanalaista etuutta ei makseta säännöllisin aikavälein vaan kertasuorituksena ja että se on määrältään kiinteä vaihdellen ainoastaan etuuden saajan iän mukaan.

32 Neljänneksi on todettava, että oikeus kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän mukaisiin työttömyysetuuksiin on vain yksi riidanalaisen etuuden myöntämisedellytyksistä ja että riidanalainen etuus maksetaan näiden lisäksi.

33 Esitetyistä asiakirjoista ilmenee lisäksi, että mainitulla etuudella pyritään pääasiallisesti vaikuttamaan maatalouden niiden rakenteellisten mukautusten sosiaalisiin seurauksiin, joita yhteisön lainsäädännössä edellytetään; esillä olevassa asiassa tällainen mukautus on viljelykelpoisten alueiden kesannointi. Siten sen päämäärä vastaa taloudellisen toiminnan lopettamiseen liittyvien toimenpiteiden yhteydessä julkisin varoin rahoitettavan irtisanomiskorvauksen päämäärää.

34 Etuutta ei voida näin ollen määritellä asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetuksi "työttömyysetuudeksi".

35 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetusta N:o 1408/71 ei sovelleta esillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisiin korvaussääntöihin, joissa maataloustyöntekijät, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi, saavat kertasuorituksena maksettavan etuuden, jonka määrä riippuu yksinomaan etuuden saajan iästä ja joka on palautettava, jos etuuden saaja menee uudelleen entisen työnantajansa palvelukseen aikaisemman työsopimuksensa päättymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa.

Toinen kysymys

36 Tässä kysymyksessä on kaksi erillistä osaa. Ensimmäinen niistä koskee asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sosiaalista etua ja toinen korvaussäännöissä tarkoitetusta asumisedellytyksestä mahdollisesti aiheutuvaa syrjintää.

Sosiaalisen edun käsite

37 Kansallinen tuomioistuin haluaa toisen kysymyksensä ensimmäisellä osalla ennen kaikkea tietää, voidaanko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen etuus, joka maksetaan kertasuorituksena maataloustyöntekijöille, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi, luokitella asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi sosiaaliseksi eduksi.

38 Alankomaiden hallitus ja komissio katsovat aivan oikein, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen etuus on asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu sosiaalinen etu.

39 On todettava, että kyseisen asetuksen 7 artiklan 2 kohdan viittausta sosiaalisiin etuihin ei voida tulkita suppeasti (ks. asia 32/75, Cristini, tuomio 30.9.1975, Kok. 1975, s. 1085, 12 kohta). Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sosiaalisina etuina nimittäin on pidettävä kaikkia sellaisia etuja, jotka riippumatta niiden mahdollisesta yhteydestä työsopimukseen myönnetään tavallisesti kotimaisille työntekijöille sen vuoksi, että he ovat objektiivisesti arvioiden työntekijöitä, tai yksinkertaisesti sen vuoksi, että he asuvat valtion alueella, ja joiden myöntäminen myös muiden jäsenvaltioiden kansalaisille työntekijöinä voi siten ilmeisesti helpottaa näiden liikkuvuutta yhteisössä (asia C-310/91, Schmid, tuomio 27.5.1993, Kok. 1993, s. I-3011, 18 kohta).

40 Lisäksi on niin, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa 39/86, Lair, 21.6.1988 antamassaan tuomiossa (Kok. 1986, s. 3161, 36 kohta), että tietyt työntekijäasemaan liittyvät oikeudet taataan siirtotyöläisille, jopa silloin kun he eivät enää ole työsuhteessa.

41 Kyseessä olevan kaltainen etuus, jonka myöntäminen riippuu siitä, että kyseisellä henkilöllä on ollut työsuhde, joka on päättynyt vähän aikaa sitten, täyttää nämä edellytykset. Oikeus etuuteen liittyy nimittäin erottamattomasti etuuden saajien objektiiviseen työntekijäasemaan.

42 Toisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on näin ollen vastattava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen etuus, joka maksetaan kertasuorituksena maataloustyöntekijöille, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi, on luokiteltava asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi sosiaaliseksi eduksi.

Asumisedellytys

43 Kansallinen tuomioistuin haluaa toisen kysymyksen toisella osalla ennen kaikkea tietää, voiko jäsenvaltio asettaa asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sosiaalisen edun myöntämisen edellytykseksi sen, että tällaisen edun saajat asuvat kyseisen valtion alueella.

44 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä EY:n perustamissopimuksen 48 artiklassa että asetuksen N:o 1612/68 7 artiklassa mainitulla yhdenvertaisen kohtelun periaatteella ei kielletä pelkästään kansalaisuuteen perustuvaa ilmeistä syrjintää, vaan myös kaikki piilevät syrjinnän muodot, joissa tosiasiallisesti päädytään samaan lopputulokseen muita erotteluperusteita soveltamalla (ks. erityisesti asia C-237/94, O'Flynn, tuomio 23.5.1996, Kok. 1996, s. I-2617, 17 kohta).

45 Kansallisen oikeuden säännöstä, jollei se ole objektiivisesti perusteltu ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, on pidettävä välillisesti syrjivänä, jos sen vaikutukset kohdistuvat sen ominaislaadun vuoksi enemmän siirtotyöläisiin kuin kotimaisiin työntekijöihin ja jos säännöksellä saatetaan sen vuoksi kohdella siirtotyöläisiä huonommin (em. asia O'Flynn, tuomion 20 kohta).

46 Näin on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen asumisedellytyksen osalta, jonka täyttäminen on helpompaa kotimaisille kuin muiden jäsenvaltioiden työntekijöille.

47 A-lankomaiden hallitus korostaa, että korvaussäännöissä ei nimenomaisesti aseteta asumisedellytystä, vaan niissä viitataan *Werkloosheidswet*iin, jossa on säädetty tästä edellytyksestä. Sen edellytyksen tavoitteena, jonka mukaan etuuden saajalla on

oltava oikeus *Werkloosheidswet*in mukaiseen etuuteen, ei ole varata oikeutta riidanalaiseen etuuteen pelkästään Alankomaissa asuville henkilöille, vaan lisätä korvaussääntöihin *Werkloosheidswet*iin sisältyvä toinen edellytys, jonka mukaan omasta syystään työttömäksi jääneelle hakijalle ei myönnetä kyseistä etuutta.

48 Tällaista perustelua ei voida hyväksyä. Asumisedellytyksen sisällyttäminen korvaussääntöihin ei ole tarpeellista eikä sopivaa sellaisen tavoitteen saavuttamiseksi, jonka mukaan omasta syystään työttömäksi jääneille henkilöille ei myönnetä kyseistä etuutta. Asuinpaikka on nimittäin täysin merkityksetön tarkasteltaessa sitä, onko henkilö jäänyt työttömäksi omasta syystään.

49 Ranskan ja Alankomaiden hallitukset toteavat lisäksi, että rajatyöntekijä ei missään tapauksessa voi vedota asetuksen N:o 1612/68 7 artiklaan sosiaalisten etujen saamiseksi. Asetuksessa ei nimittäin ole säädetty mahdollisuudesta viedä tällaisia etuja maasta.

50 Tällainen perustelu on asetuksen N:o 1612/68 sanamuodon vastainen. Asetuksen neljännessä perustelukappaleessa nimittäin vahvistetaan nimenomaisesti, että oikeus vapaaseen liikkuvuuteen on tunnustettava "tekemättä eroa pysyvän työntekijän, kausityöntekijän, rajatyöntekijän sekä sellaisten henkilöiden välillä, jotka harjoittavat palvelujen tarjoamista", ja sen 7 artiklassa viitataan varauksetta "jäsenvaltion kansalaiseen työntekijänä".

51 Edellä esitetyn perusteella toisen kysymyksen toiseen osaan on vastattava, että jäsenvaltio ei voi asettaa asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sosiaalisen edun myöntämisen edellytykseksi sitä, että tällaisen edun saajat asuvat kyseisen valtion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

52 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Nederlandse Raad van Staten (Alankomaat) 22.2.1996 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83, ei sovelleta korvaussääntöihin, joissa maataloustyöntekijät, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi, saavat kertasuorituksena maksettavan etuuden, jonka määrä riippuu yksinomaan etuuden saajan iästä ja joka on palautettava, jos etuuden saaja menee uudelleen entisen työnantajansa palvelukseen aikaisemman työsopimuksensa päättymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa.

2) **Etuus, joka maksetaan kertasuorituksena maataloustyöntekijöille, joiden työsopimus on päättynyt heidän entisen työnantajansa peltojen kesannoinnin vuoksi, on luokiteltava työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi sosiaaliseksi eduksi.**

3) **Jäsenvaltio ei voi asettaa asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sosiaalisen edun myöntämisen edellytykseksi sitä, että tällaisen edun saajat asuvat kyseisen valtion alueella.**

Gulmann Wathelet Moitinho de Almeida

Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 27 päivänä marraskuuta 1997.

R. Grass C. Gulmann

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja